

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Az isteni kiválasztás és ezen alapuló emberi élet.

II.

Az olvasók előtt ismerős bizonyára az a gyermekjáték, midőn körbeülve, különböző kézmozdulatokkal elkezdnek játszani, ily komolykodó figyelemzetést zümmögve: „kiki maga mesterségét folytassa... folytassa!” És e gyermekjáték komolykodása, szinte férfikomolysággal felkínálkozik a bölcsék, főleg politikus törvényhozók magas fóruma elé. Már csak azért is, mert mintha az örökbölcs törvényhirdető Krisztus imádságos felsóhajtása is harmóniába illenék a gyermeki dalos játékba: „Abban az időben (talán ezt is oda tehetnénk: — mikor a gyermekek játékát elnézte) szólván Jézus, mondá: „Hálákat adok neked Atyám, mennynek és földnek Ura, hogy elrejtetted ezeket a bölcsék és értelmesek előtt és megjelentetted a kicsiny gyermekeknek. Igen, Atyám, mert így volt kedves te előtted!” (Máté 11. 25. 26.). Petőfi is így dalol a „Vándorlegény”-ben: „Önkénytelen az ember, mindenre születik!”

Szóval, kinek-kinek kimutatja mesterségét az Atya és ezt már a játszó gyermekek is észreveszik.

Mikor én óvodát létesítettem a mi falunkban, igénybevéve minden látható és láthatatlan erőt, ezek közt egy nagylelkű asszonynak, Tisza Kálmánnának segítő lelkét is, (Pokoly József egyetemi tanár úr bizonyoságot tehet róla, akkor volt nevelő a Tisza családnál) — kinek segélyével az országos egylettől különféle játékszereket kaptunk ingyen. Szinte rajongva az embernevelés nagy, isteni ügyéért, figyeltem, tanulmányoztam a gyermeki lélek megmozdítását s láttam, hogy már akkor külön csoportokba osztályozta a gyermekeket az isteni lélek, a foglalkoztató játékszerek mellé. Először sorba járta a kis ujonge a játszó csoportokat, megállt, még le is ült, bámúlt, keze-lába, szeme-szája megmozdult, hozzá is próbálkozott, de végre is csak felállt, tovább ment, ott is próbálkozott, míg aztán napok, hetek, hónapok múlva, megtalálta a maga mesterségét s folytatta azt.

Aztán járva az élet útját, művelt országokban három ízben is, Velencétől fel Északskóciáig,

figyeltem, láttam sokat, eleget, a nagy világgilykolás térein és idején át, ahoz, hogy meglássam a magam lelkében azt az élettörvényt, melyet az élet Ura, Jézus szavaival: — „elrejtett a bölcsék és értelmesek előtt és megjelentett a kicsiny gyermekeknek”. T. i. a minden életnyilvánulás terén meg tapasztalható sokféleséget, megbízást, arravalóságot, hogy ezek útján adjon életfejlődést, alkotóképeséget s ezekben örömteljes életértékeket.

Van egy naiv példabeszédünk olyan emberre, ki a maga helyén vidám megelegedésben él. Így hangzik: „úgy él, mint hal a vízben!” Csodálatos. Ki és mikor vette észre, hogy a hal csak a maga létfőtételeben élhet boldogan?! És ebből aztán egy általános példabeszéd lett. Sőt ez életfejlődés meglátásával ma már a növény- és állatélet egész vonalán egy tiszta tudomány irányítja a növény- és állatnemesítés életfolyamatát, nagyszerű közgazdasági haszonnal.

Csodálatos! Csak magára nem eszmél az ember. Mintha idegen volna előtte a saját életfejlődése. Egyes kiváló egyénekre, szinte frázisszerűleg állapítjuk meg, hogy Isten kiválasztotta volt, — mint p. o. gr. Degenfeld József vagy Kossuth Lajos. — de hogy mit végezhetett volna gr. Degenfeld József vagy Kossuth Lajos, ha mellette és körülte, nagy-nagyobb körben, isteni megbízatásuk egész munkaterén, istenválasztotta diplomások segítettek volna! A magunk fajtájának halacskaít pocsolyába, vagy éppen szárazra vetjük — kielégítő, vagy elégtelen osztályjegyek ezrei! — kik aztán...

Jobb lesz, ha maradunk a maguk mesterségét folytató gyermekeknél. Dalolva, kedves enyelgéssel erősítük testöket-lelköket s vidám szemökben az élet derüje ragyog.

De jön az iskola... Ide már felő szepegéssel gondol a gyermek. Azonban — *de* helyett folytassuk így: És jön az iskola természetes folyamatként a testi-lelki fejlődés emelkedéséhez. A hajlamok, az arravalóságok kezdenek tavaszi rügyként bontakozni, fejlődni, szabad léghen, szabad mozgásban. Először is a két nem válik külön, aztán egyik is, másik is keresi a megfelelő munkateret. S mert tudni akar és tudni szeret, tehát a nevelés útja szinte játékszerű. Ne tessék moso-

lyogni — probatum! Iskolánkba több év óta be van vezetve ez a rendszer. Persze, csak csínnyán, mintegy suttogásban, hogy a Tanrend és Tanszer-
gyar bele ne ütközzék nagyon. Szabad- és szabá-
lyozott mozgások a testnek; figyelmet és fegyelmet
egyengető közügyességi munkák a benső látóerő-
nek; egymason segítő kész-ég erkölcsi erőinek
megidüléséhez egész fel az Istenség megértéshez:
— ezek bekapcsolódnak a betűismerettől felfele
az elméleti tanítás létrafokán, terjesztve a látókör,
a hatások és eredmények meglátására, arra a leg-
nagyobb tudományra, hogyan rendezte be a jó
Isten a körü tünk levő életet avégre, hogy belássuk
és felhasználjuk a felhasználhatót s elkerüljük az
ártó hatásokat. Ez a nevelés igazi célja, az óvo-
datói kezdve az egyetem gumábotjáig, — ha a
maga útján, az isteni kiválasztás szerint kezdődik,
folyatódik s végződik.

És ennek a folyamatnak nyomán, nem a ban-
kettes és korzós hiúság lesz az oklevél czimborá-
szója, az uralkodás és körülte pusztító pergőtűz
dícsőségé e, hanem örömteljes megvalósulása ama
régii megállapításnak: sana mens in corpore sano!

Talán álom ez? . . .

Ha nem, akkor az úgynevezett keresztények,
nemkülönb a keresztények, 2000 év óta ott
aluszunk kifáradt tanítványokként a Gecsemáné-
kertben és Péter is, nemesak a törvényház udva-
rán, hanem aranyos trónuson is, esküvel tagadja,
hogy az isteni szolgálat nagy életelvét hallotta
valaha s ezért közösségbe lépne magával a Krisz-
tus keresztjével is!

Azt azonban érzem, hogy az elmondottak
e felőre, jó, ha gondolkodást támasztanak. A való-
sulásig még sok haborgáson kell átmenni a régi
kerekvágásban dőcögő emberi életnek, megtamad-
nak több és több Gamálielek, kik Istenre tekinte-
nek először, kérvén utasítást odafentről is. A mint
olvasható a Cselekedetek könyve 5-ik részében.

Végül, kik e soraimat gondjaikba méltatják,
azoknak jó lelekkel ajánlom, olvassák el, ha csak
tehetik, dr. Ravasz L.: „Tudom, kinek hittem“ e.
legújabb kötetéből, legalább „Páthmostól—Stok-
holmig“ és „Az egyetemes papság“ e. beszédekét
és ne sajnálják a messzenéző gondolkodást azok-
tól a megállapító-októl, amelyek szintén a jövő
úttárá vetnek fényt s irányt jelölnek.

„Nagy vihar volt!“ sóhajt fel Tompa „A ma-
dár fiaihoz“.

„A század viselő, — Születni fognak nagy-
szerű napok“, tapad a Petőfi lelke a jövő látó-
mányainak megborzasztó alakzataihoz. Bizony, nagy
vihar! Bizony, viselő a század! S mi lesz még?
Csak az, mit a bölcs Gondviselés az egyetemes
emberi élet céljául és útjául megszabott. Minden
eltérés: — sorvadás, enyészet.

Mennyi gyűléskezés, mennyi csavargós útjai az
önző, uralmi irányoknak törekvéseknek! Minden-
fele ez az óhaj: békesség! békesség! De ágyúk
torkából ijesztget a békesség!

Pedig valami e odalátosan felséges kiváltsága
emberi életünknek a szolgálat isteni törvénye, mely
alapon lehetünk Istennek munkatársai, egy cél felé

futó embertestvérek, minden irányú művelődésnek
közös munkásai és ez úton boldog örökösei. Ennek
alapja pedig, bárhogy húzódozzunk tőle, az a
krisztusi üzenet, hogy a Teremtő azért helyezett,
minden emberi testbe és lélekbe különböző hajla-
mokat, tehetségeket, hogy egymásra utalva szük-
ségekben, közös érdek kösse össze az ember-
világot, földtől az égig.

Andrássy Kálmán.

Egyház

A beregi egyházmegye őszi közgyűlése.

Csonka-Bereg ezidőszerinti székhelyén, Vááros-
naményban tartotta a beregi egyházmegye őszi köz-
gyűlését folyó évi november 8-an, az alkotó tagok
és nagyszámú érdeklődők odaadó részvételével. Nem
is csoda! Hiszen csonka vármegyénkben ma nincs
olyan szervezet, vagy testület, amely anyagi és
erkölcsi súlyában az ilyen egyházmegyei közgyűlé-
sek szintjére emelkedhetnék. Valóságos „beregi par-
lament“, ahol — egyéb alkotmányos élet híján —
minden tisztos jogosult gyakorolhatja „szólásszabad-
ságát“. Ez utóbbival néha bizony vissza is élnek
egyesek, annak téve ki magukat, hogy Gondnok
urunk „megvonja tőlük a szót“.

Megszoktuk már, hogy a gyűlést megnyitó
gondnoki szavak átfogóan nagy egyházi és nemzeti
érdekeket ölelnek körül. Így volt most is, amikor
Gulácsy Istvánunk atyailag arra se kentett, hogy
szent vallásunk nemzeti miszióját átérve és
érezve „akarjunk az összes felekezetek között leg-
elsőek lenni“ minden olyan reánk háruló munká-
ban, amellyel a csonka hazának, a református
anyaszentegyháznak szolgálhatunk.

Az esperesi időszaki jelentésben kiemelkedő
helyet foglalt el néhai gróf Fügöndnokunk elhunyt
feletti gyászunk, melynek nyomán méltó kegyelet-
tel örökítettük meg jegyzőkönyvünkben a nagy
férfiu emlékezetét.

Egyházmegyénk is nyújtott egy palmaágat
annak a bator lelkű, igazságos szívű angol lord-
nak, aki elsőként hangoztatja külföldi barátaink
között a trianoni hóherbéke tarthatatlanságát.

Az egyházrajz híven beszámolt az egyes egy-
házközségekből tapasztalt szép rendről is, fogyat-
kozásról is. A keves hiba kiküszöbölésére egyház-
megye megtette a maga intézkedéseit. Külön el-
ismerés illeti a kislányai egyházat, mely e önk.
áldozatkészségének szinte szokatlan megfeszítésé-
vel rövid idő alatt díszes új lelkészlakást emelt,
jelölve annak, hogy egyesült erővel még a lehetet-
lennek látszók is megvalósulnak.

A tanügyi bizottsági elnök és belmíssiói elő-
adó jelentései egy teljes órán keresztül képezték
osztatlan érdeklődés tárgyát. Különösen a bel-
míssiói jelentések emelkedtek ki úgy terjedelemben,
mint tartalommal. A konventi tervnek teljes
végrehajtása elrendeltetett; — kíváncsian várjuk
az eredményt, melyről annak idején részletesen
beszámolunk.

Nagy vitát váltott ki — különösen az előértekezlet során — egy nagyobb egyházközségünknek az a szilárd törekvése, hogy 2 tanerős iskoláját államosítsa. Feltűnő anyagiaskodást, a kor-szellem tipikus hullamat látta közgyűlésünk az illető presbiteriumnak abban az indoklásában, hogy iskolája feladása révén „az egyházi adóterhek 50 százalékától szabadul!” Úgy lattuk itt, hogy jóakarató lelkésztársunk sodródik az árral, hogy szinte pozicionális kérdés itt az iskolák átadása! Méltó botránkozással adattak azért vissza az iratok azzal a komoly in'elemmel, hogy az egyház előjárósága — az államosítás gondolatát végkép kivette fejéből — „vadolástól ment kálvinistább lélek tüzetől áthatva járjon és emésztődjék az iskolát fundáló ösök áldozatos pédája nyomán”. Az államosító törekvések miatt különben presbiterium és lelkész ellen fegyelmi eljárás indult.

Olyan esetünk is volt, hogy a szünetelő iskolát és tanítói lakást a presbiterium 12 évre kiadta esendőlaktanyának; a jóváhagyás megvonatott és az egyház elköteleztetett a tanítói allas betöltésére. Itt már épült állami iskola, a bérleti időtartamot tehát a presbiterium „erőgyűjtés”-re kívánta volna felhasználni. Szomorú bizonyosságok!... Jó volna, ha egyházkerületünk főtiszteletű és méltóságos Elnöksége az iskolák államosításának veszedelméről egy általános „Tájékoztató”-t adna ki, melyből világosan látná minden rendű-rangú atyánkfia nemesak az erkölcsi veszteségnek, de az anyagi tehermentesülésnek igaz mérlegét is!

Egy jelenvolt lelkésztársunk betérjesztése alapján lehangolt érzésekkel vettünk tudomást a vásárosnaményi őszi levente-versenyen egyházunkat ért sérelmekről, nevezetesen: református levente-ifjainknak és levente-oktató tanítóinknak katólikus istentiszteleten részvételre kényszerítéséről, ott a református szertartás háttérbe szorításáról és a kantortanítóknak, mint levante-oktatóknak eredeti hivatásuktól tudatosan történő elvonásáról. Átírtunk a vármegyei testnevelési bizottsághoz a jövőre nézve hasonló sérelmek elkerülése céljából, de az esetet egyházkerületünk útján a főtiszt. és mélt. Konventnek köteleességszerűen tudomására adjuk. Ez is idők jele, hogy a 95%-ban kálvinista eszaka Beregben ilyesmi megtörténhetik!

Ünnepi jelenet volt, amikor Bertók László egyhangúan megválasztott tanítóképviselő, három újonnan elhívott tanító és egy segédlelkész testvérünk a hivatali esküvet tették. Esperes úrnak meleg üdvözlő szavait az új munkások meggyőződésszerűen köszönték, melyből kicsillan a jövőre becsületos munkájának boldog ígérete.

A számvéviszék már megszokottan érdekes, minden apró rézletrre kiterjedő jelentései, rendkívüli adók, kölesönfelvételek, szelidebb természetű felelőbevételek, indítványok és átiratok letárgyalásával délután 1 órakor ért véget a közgyűlés, hogy az egymással testvéri jobbot szorítóknak a fehér asztalnál adjon találkozót.

Külön érdekességek ezek az egyházmegyei diszebedek, honnan sohasem marad el márokpapi lelkésztársunk kedves humora, irónikus krónikája.

Közkedvelt dikcióit már legközelebb legyorsírjuk, hogy a mostani „fekete napok”-ból maradjon az utókor számára rózsaszín derű is!

Ebédnél búcsúzott tőlünk a szatmári traktusba, Poresalmára meghí. ott kedves lelkésztársunk: Varga Ferenc. Minden tekintetben nagy értéket vezetünk távozásával, mert nemesak istenadta művészi tehetsége, de — a lelkészi pályán olvannyira kívánatos — szelidsége, ideális gondolkozása, égő baráti szíve forrasztották őt hozzánk. Erezte ezt ő maga is, mert búcsúja könnyekbe vezetett; hazament a pátriájába. — mégis csordultig volt a szíve, — hiába! lenni kell valami ősi vonzerőnek ebben a sovány kis Beregben, va ami patinás szívélyességnek, patriarkhális testületi érzésnek, ami talán nincs meg mindenütt! Kevés szem maradt szárazon, amikor méltóságos Gondnok urunk, a bizonyára keveseknek kijáró „Isten hozzád”-et mondta. Fokozott munkakedvet, nagyobb sikereket, melegebb környezetet kívánunk Varga Ferenc barátunknak!

Nem volna teljes e referáda az „Egyházmegyei Énekhar” említ se nélkül, melybe minden lelkész- és tanítótestvérünk belépett részben működő, részben partoló tagként. Ennek az ifjú egyesületnek leendő hivatása, hogy az egy célért, egy munkatérre dolgozókat az eddigieknél szerencsésebb eszközökkel fűzze össze igazi testvéri közösséggé.

Beregsurány.

Palágyi István,
e. m. főjegyző.

Közélet

Egy szegény ember panasza.

(A koma-kérdés rendezése miatt.)

Nem tréfát vagy furcaságot akarok leírni, hanem egy szegény embernek nagyon komoly panaszát azzal kapcsolatban, hogy ezután kereszt-szülőknél csak reformátusokat hívhatnak. Ennek a szegény embernek csak annyi a hibája, hogy ő nem kereszt-szülőről, hanem „koma”-ról beszél. Hogy pedig csak arról beszél, annak az az oka, hogy a kereszteléssel még ma is nagyon sokan bebujnak a lelkészi irodákba és köztudatla engedték menni, hogy a keresztelés csak babának, a keresztanyának, meg a papnak a dolga, amikor ráér!...

Denique, egy vidéki városkában jártam a múlt nap és ott egy régi, falumbeli ismerősöm állított meg engem, mint akhez több bizalma van, mint más palástviselő atyámfiahoz és aggódva kérdezte tőlem: igaz é, hogy katólikus embert nem hívhat komanak negyedik gyermeke kereszteltetése alkal-mából??...

Előbbi három gyermeke kereszteltetésekor is alig kapott már komat. Gazdag embert nem ismer megszólítani erre a tisztre, de ha merne is, pörül járna, mert visszautasítaná! Gazdag ember szégyelné, ha szegény komája lenne. Most katólikus embert hívott, de a lelkész nem fogadta el!...

Nyakába vette hát a várost. Már azzal is biztatja *komaságra* vele egyhitű kenyeres társait, hogy ő maga fogja fizetni a stólat is, aztán ne főzzenek az ő feleségének *komaszilkében* ne vigyenek neki enni, míg betegágyat fekszik az aszszony!... Szóval tudtukra adta, hogy semmi közelethez és semmi teherrel nem fog járni rájuk nézve ez a komaság és még sem kapott senkit!...

Természetesen én igyekeztem őt megvigasztalni és meggyőzni arról, hogy miért kell nekünk református *keresztcsüökhöz* ragaszkodunk, amit ez a szegény ember meg is értett és igazat adott nekem, de ezzel nem intőzött el az ő negyedik *komájának* a kérdése!...

Mennyire izét veszette lám a mi sónk, hogy idáig jutottunk!?

A szekták sippal, dobbal és nagy cécókkal ünnepelek meg egy-egy keresztelést! Összegyűlnek még a hetedik faluból is ilyen alkalmakra! Nálunk pedig kivészett a köztudatból az, hogy a keresztelés az egész gyülekezet ügye!... A lelki és hitbeli közösségből csak *komaság* lett. A keresztcsüök kötelességéből a stóla kifizetése és a *komaszilke* maradt meg!...

Igazán itt volt az ideje, hogy e tekintetben is történjék valami üdvös intézkedés, mint ahogy történt is. Tehát ezután a templomban kell keresztelni, amikor az időjárás engedi és pedig minél nagyobb gyülekezet e őt és rá kell újra nevelnünk híveinket arra, hogy a megkeresztelt kisderek lelki fejlődésért a felelősség nemcsak a szüléké és keresztcsüléké, hanem az egész gyülekezeté! Jusszon eszünkbe Jézusunk szava: „*Jaj annak, aki egyet is megbotráncostat e kicsinyek közül!*” És ismét: *Hi egyet is jót teszték e kicsinyek közül, annyi mintha velem cselekedtetek volna!*

Szamoskér.

Kósa Béla.

Szemponatok a tanító választásnál.

Akik az egyházi élet irányítói, nevelői a papok és tanítók (presbiterek) azoknak *kötelessége* finoman reagáló érzéssel figyelni az új eszközöket, mellyel egyházi életünket bensőbbé, melegebbé, intenzívebbé tehetjük. Figyelni kell azokat a gondolatokat, melyek az emberek, az ifjúság nevelésére születtek.

Most két nagy gondolat terjeng a világban, pár esztendő óta: a *cserkészet* és *leventeség*.

Mindkettő hatalmas nevelő érték; jó kezekben.

Az előtt nem volt, mert szükség sem volt rá. A régi magyar ifjúság a biblia levegőjét és a barátszeretet napsugárát szívta magában léptenyomon; iskolában, társaságban, otthon. De ez a jó világ elmúlt! Ez eszményekre ma is öltögetik sokan a nyelvüket, sőt, hatalmas eszközökkel megcsúfolni igyekeznek léptenyomon.

Igaz, hogy az iskola, a templom is azért van, mert nevelni akarják a gyermeket emberebb emberré. Meg akarják menteni az ifjúságot a gonoszok terveinek hálójából, a lelkét az egyház és haza fogalmával akarják átítatni, de az erre

fordítható idő ma már *kevésnek bizonyul*. Kevésnek, mert a megtántorítottak hatalmas, *lélek halászó munkája megnőtt*, agresszív lett. Iskolában, lekötik a gyermeket közismereti tárgyakkal. De a lelek megnyerésére, a szép, szent és magasztos eszmék teljes átvételére, illetve átültetésére alig van idő.

Pedig jaj, ha a másik tábor győz!

Itt van jelentősége a tanítóválasztással járó nagy körültekintésnek.

Ha a *szorgalmat, bizonyítványt* nézi a választó presbitérium; *távolabbi célok szem előtt tartásával nézze meg a következőket is. Volt-e az illető, pályázó tanító cserkész?* Ha cserkész igazolványát csatolja, illetve parancsnokának irását, *érdemesebb mellé állni*, mert: a cserkész heti 2 órával többet foglalkozott *lelke kiművelésével*, mert a cserkész *többet látott és tanult*, gyakorlati dolgokat, kirándulása és táborozása idején; és ami legfontosabb, *a cserkész már tanította kissebb társait vallásosságra, hazaszeretetre*, de maga is úgy tesz, érez és gondolkodik!

Különben alig van oly lelkész, aki még fel ne ismerte volna a komoly cserkészlet jelentőségét. Melyik lelkipasztorra nem áldás az, *ha hűséges segítőtársa akad a belmisszió munkájában*, melyet az ifjúsággal *a cserkész kész örömmel és hozzáértéssel végez el!*

Másik a *levente vezetői oklevél*, amelyik tanítónak van ilyen, *az érdemesebb* a másikkal a megválasztásra! (fiatal, új tanítókra értem!) Ő is *többet dolgozott* a másik társánál ifjúsága, illetve diakkora idején. A tanítóképzőben megszerzett levente vezetői oklevél többet ér, mint amelyet egy nyári, illetve 3 heti kurzuson szerzett meg valaki, mert itt 5 éven át foglalkozott ilyen irányban.

Erről sem kell sokat beszélnem. Ha valamely tanítónak csatolva van a levente vezetői oklevele bizonyítványra *jobban fel lehet használni* az ifjúság körüli munkára! Nem csak a fizikai munkát értem, de mást is; mert levente órákon télen, vagy rossz idő esetén, *a vezető vallásos dolgokat beszélgethet*. Mégis csak jobb, ha a falú minden ifjúsága *református vezető kezében nő fel*, mint máséban. Levente vezető oklevelet mi nem mindenkinek adunk, csak aki öt évi munkája után megérdemli. Aki tud, aki szeret foglalkozni az ifjúsággal.

Tehát a jó bizonyítvány mellett *ezek a szempontok is* érvényesüljenek a tanító választásnál, kivált falun, ahol az egyházi-, vallásos- és hazafias-élet megrongált hajóikra *bizony ráfér a tatarozás*, melyet — Isten segítségével — a fent említett tanítói típus, „újformájú” tanítók nyilván elvégeznék.

Somorjai László

debr. ref. tk. int. tanár.

Külföld

Angliában a fegyverszünet óta már 1.023.787 házat építettek, ebből államsegéllyel 627.526-ot. Az épületeknek körülbelül felét helyi hatóságok

emelték, míg a másik fele magánvállalkozásból állt elő. Az egészséges verseny következtében az árak annyira leestek, hogy a kis munkásházak már 10 shilling (= kb. 13 pengő 60 fillér) hetibérért is bérbevehetők. Ennek megfelelő arányban indult meg az egyházi építkezés is: különösen templomok és vasárnapi iskolai épületek keletkeztek nagy számmal.

A németországi szerzetesrendek 1926-iki statisztikája további emelkedést mutat. A férfirendek 559 helyen vannak megtelepedve (1925-tel szemben a növekedés 23) és taglétszámuk 10,458 (növekedés egy év alatt 496!). A női rendek 1926-ban 130 új települést létesítettek, összes településeik száma 6619, taglétszámuk 73.880 (növekedés egy év alatt 2160!). A férfirendek közt első helyen állnak a benediktinusok 1643, másodikon a franciskánusok 1483, harmadikon a misericordianusok 1049 taglétszámmal; a németországi jezsuiták száma pedig 504.

A jezsuitarend most megjelent hivatalos névkönyve szerint a folyó 1927. év elején a rendnek az egész világon 20,107 tagja volt, ebből 9417 áldozópap, 6267 növendék és 4423 „confrater”. A növekedés 1926-hoz képest 538. A hat rendtartományból legnépesebb a spanyol 4838, és a német — amelybe Magyarország is tartozik — 3822 taggal. A külmiszióban az ö-szes rendtagoknak alig több, mint egytized része (2305, ebből 1463 áldozópap) működik. (ri.)

Halottaink

Katona Mihály, a kecskeméti református főgimnázium volt igazgatója, november 17-én bevégezte sok érdemben, munkában gazdag földi életét. A kecskeméti egyház a maga halottjának tekintette, temetése november 20-án ment végbe nagy részvét mellett. Áldott legyen emlékezete!

Különfélék

Miklós napján, mint az államfő névünnepén, istentisztelet lesz a nagytemplomban. Horthy Miklós kormányzó minden jó magyar ember mindennapi könyörgésére érdemes és ha már az állami intézmények számára ünnepül jelölték ki az ő nevénapját, egészen jól van, ha mi reformátusok, kiknek kétszeres okunk van őt tisztelni s szeretni. — ezen a napon sem maradunk el másoktól az érte való imádkozásban. Am arról emellett se felejtkezzünk el, hogy a névnaptartás a kereszteskor nyert névvel kijelölt védőszent ünnepléséből ered és így van benne valami, ami nekünk nem elveink szerint való. Csakhogy persze az idevonatkozó elveinket elsősorban az önmagunk körében kellene megvalósítanunk.

A Hit és Szolgálat Mozgalma körében református szellemű napilap létesítéséről gondolkoznak. A nagyfontosságú kérdésben véleményünket a jövő számban el fogjuk mondani.

A Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete internátusának fenntartási alapja javára 1927. évi december hó 3-án az „Arany Bika” üvegtermében műsoros székely ifjúsági estélyt rendez.

A kecskeméti tanítónőképző-intézet november 19—20-án konferenciát tartott, mely alkalmattal Muraközy Gyula és Hetyesy Kálmán dr. tartottak előadást.

Szülők iskolája. A Debrecenben már három éven át működő szülők iskolája november 22-én kezdte meg újból áldásos működését. Előadást tartott dr. Veress Isván, a szülők iskolájának az igazgatója.

A Kollégiumi kántus emlékünnepelet rendezett boldogemlékeztető vajdai Nagy Lajos és felesége Dobozy Erzsébet kegyes alapítók emlékeztetőre november 23-án, d. u. 5 órakor az Énekteremben. A kántus gyászéneke után dr. Sz. Kun Béla, a kántus felügyelő tanára mondott megnyitó beszédet. Szavalt Farkas Pál, humoros novellát olvasott fel Solymosi József szenior, éneket Nagygyörgy Sándor kántus jegyző. — A kántus 4 igen szépen előadott énekszámmal szerepelt Szigethy Gyula főiskolai énektanár vezetése alatt. Ez iránt az ünnepély — mint a kántus többi ünnepelyei — iránt is igen nagy érdeklődés nyilvánult meg.

A Kossuth-uccai parókhtalis körben rövid időn belül meg fog alakulni a leányegyesület. Az egyesület célja lesz a templomegyesületi munkában a belmíszói téren való segédkezés, valamint a szegényakció előbbrevitele.

Lelkészbeiktatás. A neszemélyi gyülekezet új lelkészét, Csizmadia Danielt, nov. 13-án iktatta be meleg ünneplés keretében Löke Károly esperes.

Háború után mindig több fiú születik. A magyar statisztikai társaság szerdai előadó-ülésén Sailé Tivadár foglalkozott a fiú születési többlettel. Kifejtette, hogy a fiú-születések a háború után gyarapodnak.

Értesítés. 1140—927. gh. A nagytiszteletű lelkészi hivatalokat a hozzánk intézett megkeresések alapján e helyen értesítem, hogy a portatérítési államsegély összegek az egyházmegyékből hiánytalanul beérkezett nyugtak ellenében — miként az egyéb természetű segélyek — együttesen lesznek kiküldve szétosztás végett az egyházmegyei pénztárnok urakhoz. Itt közlöm egy-alkalommal az érdekelt egyházakkal azt is, hogy a tanítói nyugdíjfenntartói járuléktek enyhítésére eddig évenként utalt államsegélynek újabb folyósítása a kultuszminiszterium részéről szintén megtörtént s a segélyben részesülő egyházak megállapítása folyamatban van. A vonatkozó rendelkezés vétele után a nyugtak szét fognak küldetni. Végül a református segélyegyleti segélyt reklamálo lelkészi hivatalokat értesítem, hogy a megszavazott segélyek, azokat illetően, ahonnan a kívánt nyugtak két példányban beterjesztettek, az egyházmegyei pénztárnok urakhoz már kiküldettek. Debrecen, 1927 november hó 24-én. Varga Pál egyházkerületi számvevő.

Vallásos délután volt az Ispotály-templomban november 20-án, délután 5 órakor. Bibliát olvasott és imádkozott dr. Boér Károly leánygimnáziumi vallásnár: predikált Papp Imre vt. lelkész, énekelt Szabó Géza hittanba-igató, felolvasást tartott Felker János lelkész. Szavalt Kovács Kálmán református tanító. Utóimát mondott Nagy Sándor segéd-lelkész.

Az amerikai magyarság a jövő év március 15-én leplezi le Newyorkban Kossuth Lajos szobrát. Cleveandban már van egy Kossuth-szobor.

Rádióval szerelik fel a magyar esendőséget és rendőséget, amely így pár pillanat alatt az ország minden részébe szétküldheti elfogatási parancsait, a bűnösök személyleírását s ezáltal a nyomozás sokkal gyorsabbá és eredményesebbé válik.

Jószívű adakozó. Bilkei Kövesdy Imre a debreceni Kálvinisták Templomegyesülete szegénysegélyző alapjára 100 pengőt adományozott.

A Hitvédelmi Szakosztály vallásos délutánt rendezett november 25-én a kollégium dísztermében szép érdeklődés mellett. Előadást tartott dr. Danesházy Sándor vt. lelkész.

Az árpádtéri református templomban vallásos délután lesz vasárnap délután 2 órakor. Predikál vitéz Huszar Endre tábori lelkész.

A debreceni református tanítóképző-intézet 167. számú cserkész-csapata műsorral egybekötött tea-délutánt rendez november 27-én, d. u. 4 órakor a Fűvészkert uccai elemi iskola nagy mozi termében.

Karácsonyi vásár. A debreceni református egyház I. paróchialis köre december hó 3-6. napjain a Rákóczi uccai elemi iskolában nagyarányú karácsonyi vásárt rendez az árvák és egyéb elhagyottak gondozása, gyermekágyas anyák tejjel ellátása céljára. Gyönyörű, finom kézimunkák, szép olajfestmények, gyermekjátékok, élelmiszerek kerülnek eladásra. A vásár teljesen a keresztyéni munkához és szolgálatra illő komoly keretek között fog lefolyni, de azért a közönség szórakoztatásáról is gondoskodás történik. Az ünnepélyes megnyitás december 3-án, szombaton délután 3 órakor lesz.

Adventi konferencia Szolnokon. A Bethánia-Egyet november 26-án és 27-én Szolnokon a következő tárgysorozattal konferenciát rendez: 26-án este evangélikus előadások: a) „Gazdag lévén, szegénnyé lett érettetek.“ b) „Hogy ti az Ő szegénysége által meggazdagodjatok.“ 27-én, vasárnap, délelőtt református és evangélikus istentisztelet, utánuk ifjúsági összejövetel, melyen az előadás tárgya: „Egészen Krisztusé!“ Délután hitmélyítő előadások: a) „Örvendező keresztyénség.“ b) „Cselekvő keresztyén-ég.“ Este vallásos-estély két előadással: a) „A világtörténelem első nagy adventje: mindennek szolgája.“ b) „A világtörténelem második nagy adventje: mindennek királya.“

Fogadalomtétel. — A Debreceni Kálvinisták Templomegyesületének „Révész Bálint“ cserkész-csapata november 20-án, fogadalomtételekor igen szépen sikerült ünnepséget rendezett. Délelőtt 9 órakor a nagytemplomi istentiszteleten predikált dr. Baltazár Dezső püspök. Ez alkalommal tették le a cserkészek a fogadalmat is. Délelőtt fél 12 órakor a csapat megkoszorúzta Révész Bálint püspök sírját. Itt beszédet tartott Hegedűs Kálmán segédlelkész, csapatparancsnok. Délután 5 órakor a Kollégium dísztermében volt jó sikerült ünnepség. Megnyitó beszédet tartott dr. Baltazár Dezső püspök. Énekelt a Kántus, hegedűszólot adott elő Buza Gábor, szavalt Buchwald Béla és Solymosi József, énekelt Csösz Lászlóné. Zárószavakat pedig Hegedűs Kálmán mondott.

Lelkészválasztás. A tatai gyülekezet az új választáson újból Gál Endre kaposvári segédlelkézt választotta meg pásztorául. A választás ellen panasz nem adatván be, jogerős lett. Az új lelkész beiktatását dec. 4-én dr. Antal Géza püspök végezi.

Missziói kévegyűjtés. A Magyar Ev. Ker. Missziói Szövetség Molnár Mária Csendes-océáni missziónáriusnő útiköltségének fedezésére Kévegyűjtő könyvecskéket bocsátott közzé. Egy-egy ilyen könyvecske vagy 25, vagy 50 darab „kalaszt“ tartalmaz. Minden kalasz egy-egy kis perforált, leszakítható 10 filléres nyugtából áll. Aki 25, vagy 50 darab ilyen kalaszt elhelyez ismerősei között, az összegyűjtött egy kévét. Az adományok gyűjtésének ez a nagyon könnyű és tetszetős módja remélhetőleg gyorsan lehetővé teszi a kb. 2.800 pengőt kitevő útiköltség ö-szegyűjtését. Kévegyűjtő könyvecskét és postatakarékpénztári csekklapot mindenkinek készséggel küld a Missziói Szövetség titkári hivatala (Budapest VIII., Gyulai Pál ucca 9.). Ugyanitt lehet megrendelni évi 1 pengőért a havonként megjelenő Hajnal című külmissziói lapot, mely állandóan sok érdekes külmissziói cikket és képet közöl, egyebek között közölni fogja a Molnár Mária munkálkodásáról szóló híreket is.

A szerb területen levő egyik egyházunkban, Suboticán, Geller Lajos és Kovács Mihály egyháztagok keveselték egyházi adójukat s azt önként fel emelték. Nagy példa, ami jobb jövő záloga, kivált ha nálunk is követnék.

A Debreceni Keresztyén Ifjúsági Egyesület szép helyiséget bérelt és ezzel munkája új fejlődésnek indul. — A gödöllői ifjúsági egyesület is új helyiséget kap. — A mezőtúri ifjúsági egyesület szép ünnepélyt rendezett a közelmúltban házalapja javára. — Szegeden október 31-én alakult meg a Keresztyén Ifjúsági Egyesület a református templomban.

KUN JÓZSEF késműves és műköszörűs Debrecen, Széchenyi-utca 1. sz.

Dobos Károly az Országos református ifjúsági titkár. A Keresztyén Ifjúsági Egyesületek szövetségének református ága Dobosi Károly, négyéves amerikai tanulmányútról hazaérkezett lelkeszt választotta meg országos titkárává. Így a református egyház ifjúsága közötti munka gazdát kapott e képzett titkár személyében. Munkáját az egyház hivatalos vezetősége megbízásából is végzi. Eddig Pecelen és Rákospalotán tartott előadást, az ottani Ref. Ker. Ifjúsági Együletben. Pecelen megalakul az egykor virágzó, de a háború miatt megszűnt ifjúsági egyesület. Novemberben Kiskunlacháza, Kunszentmiklós, Szabadszállás, Fülöpszállás, Kiskunhalas, Derecske, Hajduböszörmény, Szentés, Hódmezővásárhely, Makó, Keeskenét, Nagykörös. Meghívásokat kér decemberre és januárra, sőt februárra is, Budapest IX., Üllői-út 29., II.

„Jézus élete tanulmány“. 13 tanulmány, első felévi részlete az ifjúsági világmozgalom háromszétes tanulmányának. Használhatják ifjúsági egyesületek, cserkészcsapatok, diák bibliakörök, konfirmált ifjak egyesülete. Megrendelhető: Budapest IX., Üllői-út 29., II. A „Reformáció“ című lap decemberi száma közli az ifjúsági munka teljes decemberi programját.

Szerkesztői üzenetek

Sz. B. Álmosd. Köszönjük a cikket, de mivel a dolog még nem teljesen befejezett, nem írunk róla. Tény az, hogy a nagyérdemű professzor beadta a nyugdíjazás iránti kérelmét s az is, hogy a régebbi szolgálatának nem teljes beszámítása miatt nem érte még el a teljes nyugdíjra jogosító szolgálati időt. De az odafelel valók bölcsesége bizonyára megtalálja a módot, mellyel a kiválóan nagyérdemű tudós ügye méltányosan intéződik el.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a lap tulajdonos:
Dr. KUN BÉLA.

Pályázat.

A nyírbogáti református egyház IV-ik, férfi tanítói állására. Javadalom: helyi 20% törvényes

lakbér, államsegély. Kötelesség: reabizott osztály, vagy osztályok tanítása, református vallásos nevelése, belmissziói segítés, lelkész, kántor és tanító-társak szükség szerű helyettesítése; külön díjazással egyházi jegyzőség, leventeoktatás.

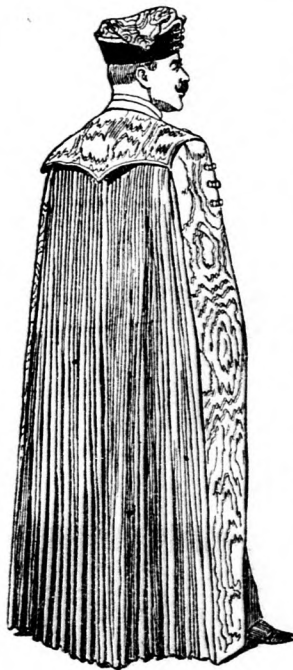
Kérvények: születési-, oklevél-, szolgálati-, honossági-, orvosi bizonyítványokkal, válaszbélyeggel felszerelve december 8-ig az egyháztanácsához intézendők. Választás érvényre jutásával az állást haladéktalanul el kell foglalni.

Református Iskolaszék.

SZÁNTÓ JÓZSEF

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó-cég
Hódmezővásárhely, Fő-tér (saját ház).

Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.
Éremkitüntetések különböző kiállításokról.
Legcélszerűbb ajándék lelkész urak részére a palást.

Cégem eddig 5000 palástot szállított s munkáinkért a legnagyobb haszon és jutalom az elismerőlevelek voltak.

Kérem a nőgyógyászok, presbiteriumok hasonló ajándékrendeléseit.

Igen tisztelt Szántó úr!

Gyülekezetünk által rendelt papi palást és süveg, melyet f. hó 10-én adtuk át nagyüdv. Szécsy István szeretett lelkészünknek, csodálatraméltó volt az eragatás, úgy a lelkész úr, mint az érdekl. gyülekezeti tagok gyönyörű költék benne. Tölmácsdom is gratulációkat, — amely alkalommal üdvözöljük Szántó urat és köszönetet mondunk azé t. hogy szeretett lelkészünk megajándékozta a gy. szép, izléses és finom munkával ellátott palástot küldött.

Mégegyszer szívből üdvözöljük és gratulálunk

Mikepércs, 1927. júl. 13.

A presbiterium nevében

Szakács Andor,
el. isk. igazgató.

„DANKÓ“ Temetkezési Vállalat

(Tulajdonos: EKLI JÓZSEF.)

DEBRECEN,
KOSSUTH-U. 6. SZÁM.

Telefon: nappal 322.

Telefon: éjjel 66. sz.

M. kir. Tisza István tudományegyetemi klinikák, Állami gyermekmenhely, Honvédkórház, Református ápoloda, Debrecen szabad királyi város szállítója.

TELEP ÉS KOPORSÓGYÁR: DOMB-UTCA 16. SZ.,

hol éjjel is a gyászoló közönség rendelkezésére állunk.

Olcsó árak. ♦ Szolid kiszolgálás. ♦ Előnyös fizetési feltételek. ♦ Temetéseket vidéken is vállalunk.

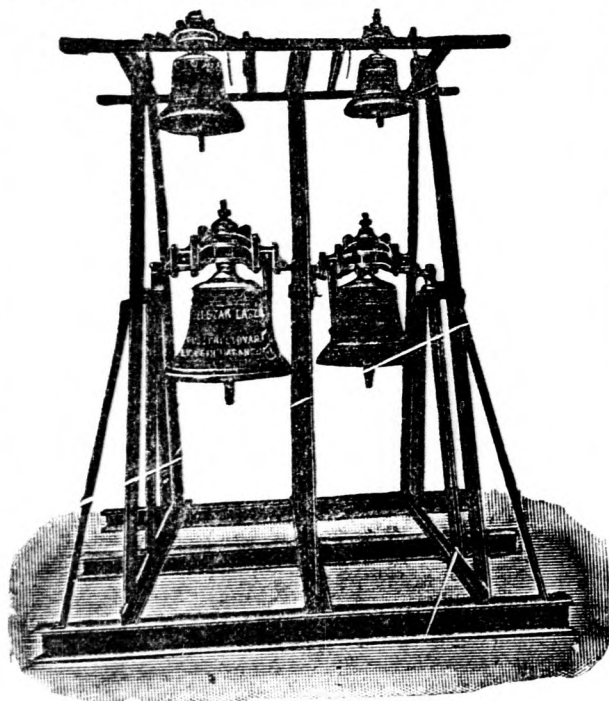

Debreczeni István
órás-mester
Debrecen, Péterfia-u. 8.

Speciális órák javítása
Mindennemű órák raktára.

Az 1906. évi debreceni iparkiadáson díszoklevéllel, a budapesti és székesfehérvári orsz. kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang-ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.
(Saját hazában). A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „ÓR-HÁZ” megállóhely A) B) C) J) kocsikkal. Telefon: Lipót 913-53.

Az 1900. évi párisi világ, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton a m. kir. kormány által díszoklevéllel, az 1927. évi budapesti, székesfehérvári és szentesi kiállításon a nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél.

SESZTINA LAJOS
vasnagykereskedése
Debrecen.
Alapította 1819-ben Sesztina János.

A háztartás, mezőgazdaság és ipar körébe vágó
összes vasárúk
állandó nagy raktára.
Telefon 6.

Debrecen város és a Tiszántuli ref. egyházker. könyvnyomda-vállalata.

MOST MEGJELENT KÖNYVUJDONSÁGOK

Dr. HALMI JÁNOS:

Csevegő virágok (meséskönyv
7—12 éves gyermekek számára)
Második bővített kiadás ára 2.—

TÓTH JÁNOS:

Apróságok nagymeseországból
(vallásos irányú mesekönyv)
Ára kötve 2:40

DEBRECZENI ISTVÁN:

Sírszobrok a sírökkel. Temetési imád-
ságok és beszédek 4.—

FORGÁCS GYULA:

Belmissziói útmutató az 1927—
28-ik évre 4.—

LÁSZLÓ ÖDÖN:

Ember tervez, Isten végez. (Val-
lásos irányú vigjáték) 1:60

NÉMETH KÁROLY:

Lélekgöngye. Imádságok az Isten-
ben örvendő ifjú lelkek számára. 2:20

OKOS GYULA:

Nem hiába jött el a Jézus. (Val-
lásos gyermek és ifjúsági színművek) 3:40

RAVASZ LÁSZLÓ:

„Az ember élet útjának felén.”
(Beszédek, cikkek, előadások.) II-ik
kiadás. 12.—

Ágenda. A magyar református egy-
ház liturgiás könyve 1/2 bőrkötésbe 30.—

Dr. VASS VINCE:

Sylvester rendszeres hittani kézi-
könyve, első könyv. A keresztyén-
ség világnézete. (Református dog-
matika) 2:40

VASVÁRY BÉLA:

32 vallásos karének ref. egyházi
énekkarok számára 3.—

VINCZE ELEK:

Az apostolok. (Felolvasások és
bibliamagyarázatok vallásos esté-
lyekre) 4.—

MAKKAI SÁNDOR:

Ördögszekér, regény. 12.—

Fenti könyvek kaphatók és megrendelhetők a

„MÉLIUSZ”

könyv-, zenemű-, és
papirkereskedésében

Debrecen, Ferenc József-út 26.

TELEFON 2-70. SZ.

Postai megrendelések azonnal expedíáltnak.